

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

o odbornom vyšetrení leteckého incidentu

lietajúceho športového zariadenia typu **padákový klzák NOVA MENTOR4 XS**

OM L 043

Odborné vyšetovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom odborného vyšetovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k odbornému vyšetovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Prevádzkovateľ / Vlastník: súkromná osoba

Typ prevádzky: všeobecné letectvo / športové a rekreačné lietanie

Typ: lietajúce športové zariadenie – padákový klzák,

NOVA MENTOR4 XS

Poznávacia značka: OM L 043

Miesto vzletu: Muľa - Bukovec

Fáza letu: svahové lietanie

Miesto nehody: 48.210165N, 19.516439E

Dátum a čas nehody: 4.4.2020, 11:30, všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 4.4.2020 pilot po 20 minútach svahového lietania dostal kolaps padákového klzáku a došlo k nekontrolovanému pádu až na zem.

Vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti prešetruje PaedDr. Miroslav Jančiar

Správu vydáva:
Letecká Amatérska Asociácia SR

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

Dňa 4.4.2020 pilot štartoval na štartovacom mieste Bukovec medzi obcou Muľa a usadlosťou Hámor s prevýšením cca 100 m.n.m. Po dvoch letoch v trvaní cca 7 minút, štartoval tretí raz približne o 11:00 UTC. Po 20 minútach svahového lietania pilot zaletel do priestoru za vysokými stromami, dostal sa do turbulencie, kde došlo ku kolapsu vrchlíku padákového klzáku a následnému nekontrolovanému pádu na zem.

Letecká nehoda bola oznámená Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR povereným zástupcom Leteckej amatérskej asociácie SR.

Denná doba: deň
Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	1	-	-
Lahké zranenia	-	-	-
Bez zranení	-	-	-

1.3 Poškodenie LŠZ

PK nebol pri leteckej udalosti poškodený.

1.4 Ostatné škody

LAA SK neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 **Informácie o leteckom personáli**

Pilot:

občan Slovenskej republiky, vek 38 rokov, držiteľ pilotného preukazu licencie PK-A, vydaného LAA SR. Pilotom je od roku 2018. Celkový nálet pilota podľa údajov uvedených v žiadosti o predĺženie pilotného preukazu je na:

PK 30 hodín.

1.6 **Informácie o LŠZ**

Typ:	NOVA MENTOR4 SX
Poznávacia značka:	OM L 043
Výrobné číslo:	300462
výrobca:	NOVA

1.7 **Meteorologická situácia**

Stredná a vysoká oblačnosť 1 – 2/8, dohľadnosť nad 10 km, južný vietor do 3-4 m/s.

1.8 **Navigačné zariadenia**

Neuvádza sa.

1.9 **Spojenie**

Neuvádza sa.

1.10 **Informácie o letisku**

Miesto štartu: Bukovec – kopec medzi obcou Muľa a usadlosťou Hámor.

1.11 **Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky**

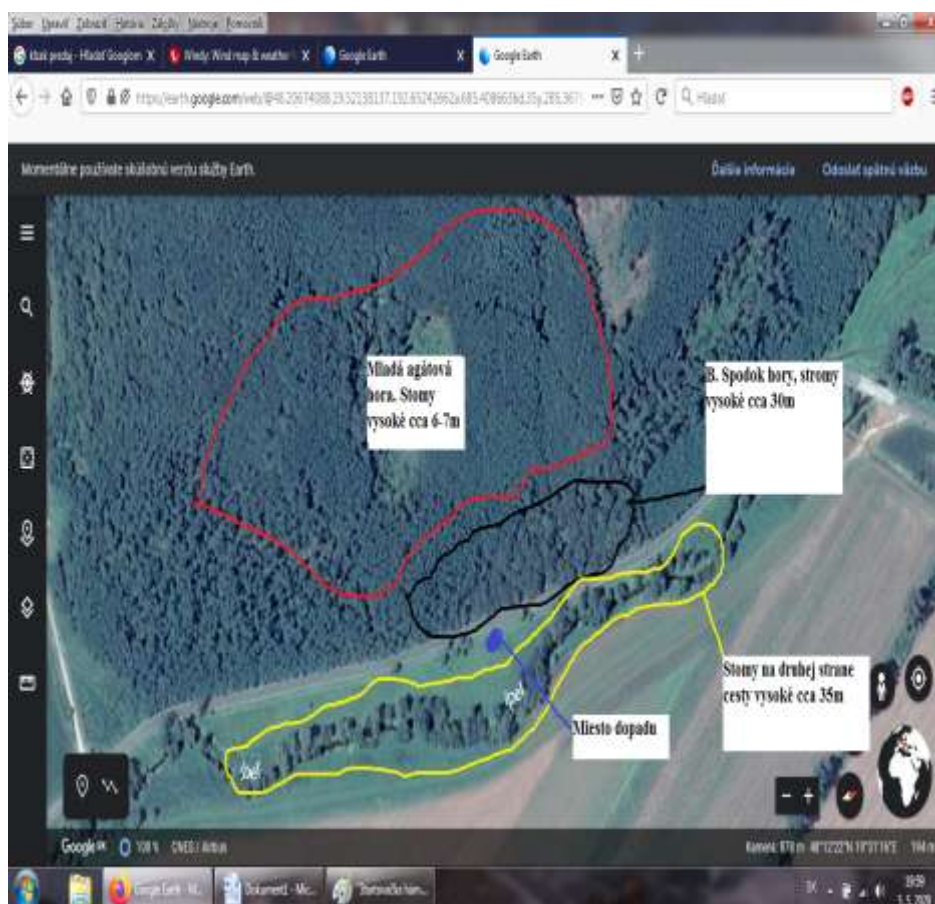
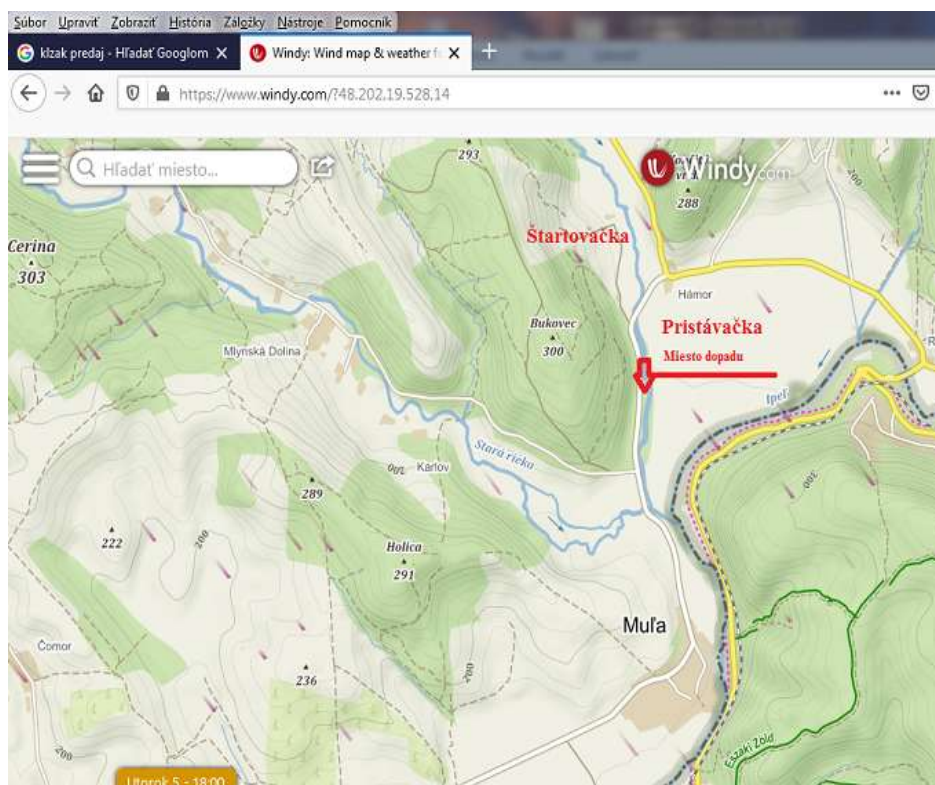
Neuvádza sa.

1.12 **Informácia o mieste pristátia**

Pilot tvrdo pristál medzi stromy pri ceste medzi obcou Muľa a usadlosťou Hámor.

Súradnice: 48.210165N, 19.516439E

Miesto vzletu a pristátia

- 1.13 **Lekárske nálezy**
Pri tvrdom dopade na zem pilot utrpel trieštivú zlomeninu stavca L4 a zlomeninu 2 rebier. Vnútorne zranenia neboli zistené
- 1.14 **Požiar**
Nevznikol.
- 1.15 **Aspekty prežitia**
Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať. Svedkami nehody bola k pilotovi privolaná záchranka a príslušníci polície SR. Zdravotníci pilota stabilizovali a pripravili na prevoz vrtulníkom do Roosveltovej nemocnice v Banskej Bystrici, kde bol ešte v ten istý deň operovaný. Pilot bol pri vedomí a komunikoval. Priebeh letu si po nehode pamätal.
- 1.16 **Testy a výskum**
Padákový klzák bol obhliadnutý technikom LAA SR. Nebolo zistené žiadne poškodenie.
- 1.17 **Informácie o organizáciách a riadení**
Letová činnosť **bola** vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky, nakoľko lietajúce športové zariadenie (ďalej len LŠZ) bolo registrované v LAA SR, malo vykonanú technickú kontrolu a malo vystavený preukaz letovej spôsobilosti.
- 1.18 **Doplňkové informácie**
Neuvádza sa .
- 1.19 **Spôsoby odborného vyšetovania**
Boli použité bežné spôsoby vyšetovania.

2. ANALÝZA

Činnosť pilota

Pilot vykonal v ten deň tretí vzlet z kopca Bukovec a po cca 20tich minútach svahového letu zaletel do priestoru s vysokými stromami a dostal sa do turbulencie. Po neúspešnom pokuse o preletenie vrcholcov stromov a následnom zatiahnutí riadiacej šnúry došlo ku kolapsu vrchlíka, čo malo za následok nekontrolovaný pád až na zem. Kolaps vrchlíka bol pravdepodobne spôsobený termickým prúdením a neodborným zásahom pilota do riadenia padákového klzáku. Pilot vzhľadom na svoje letové skúsenosti nezareagoval adekvátne v danej situácii, čo viedlo k pádu. Pilot nemal dostatočnú výšku na použitie záložného padáku.

3. Z Á V E R Y / Príčiny vzniku leteckej nehody

3.1 Zistenia

Pilot

- mal podľa predloženej dokumentácie platnú kvalifikáciu pre vykonávanie letov na danej kategórii LŠZ,
- mal platný preukaz letovej spôsobilosti LŠZ,
- mal primerané skúsenosti na vykonanie letu.

3.2 Príčiny leteckej nehody

Nedostatočné skúsenosti pilota s riešením krízových situácií v malých výškach

Termická a orografická turbulencia v priestore lietania.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverčná správa z vyšetrovania predmetnej leteckej nehody neobsahuje žiadne odporúčania.

V Banskej Bystrici, 20.11.2020

PaedDr.Miroslav Jančiar